JABATAN PERKHIDMATAN VETERINAR MALAYSIA

LAPORAN LIPUTAN MEDIA

ISNIN, 08 OGOS 2022	
1.	**Majukan ternakan ayam kampung, itik penelur atasi isu sekuriti makanan**

DISEDIAKAN OLEH:

SEKSYEN KOMUNIKASI KORPORAT
JABATAN PERKHIDMATAN VETERINAR MALAYSIA

TARIKH	MEDIA	RUANGAN	MUKA SURAT
08.08.2022	BERITA HARIAN	RENCANA	12

Majukan ternakan ayam kampung, itik penelur atasi isu sekuriti makanan

- Industri ayam kampung perlu diperkasa semula melalui sokongan sumber modal dengan pembayaran semula pada kadar faedah rendah

- Tingkatkan pengeluaran telur itik kerana haiwan berkenaan tidak mudah dihinggapi penyakit berbanding ayam

Oleh Prof Madya Dr Ahmad Zubir Ibrahim
bhrencana@bh.com.my

Pengarah Institut Kajian Kesejahteraan Tempatan, Pusat Pengajian Kerajaan, Universiti Utara Malaysia (UUM)

Ramai tertanya-tanya apakah harga siling ayam standard pada harga RM9.40 sekilogram dan telur ayam berdasarkan gred A, B serta C ditetapkan hingga 31 Ogos ini akan diteruskan semula atau diapungkan seperti dirancangkan sebelum ini.

Ini tentu memberikan tekanan kepada golongan berpendapatan rendah apatah lagi peningkatan indeks makanan menunjukkan negara masih berhadapan peningkatan kos sara hidup dan ia menjadi penyumbang utama kepada inflasi yang dijangkakan berlarutan beberapa bulan.

Justeru, negara memerlukan usaha dan strategi lebih berkesan, sama ada dalam jangka pendek atau panjang untuk meminimumkan kesan ditanggung rakyat.

Oleh itu, ternakan ayam kampung dilihat pilihan alternatif mampu memenuhi permintaan dalam negara. Industri ayam kampung perlu diperkasakan semula dengan kapasiti pengeluaran penternak sedia ada dipertingkatkan melalui sokongan sumber modal atau pembiayaan dengan kadar pembayaran semula pada kadar faedah rendah.

Pembabitan penternak ayam kampung akan merancak semula penawaran ayam di pasaran, manakala rantaian bekalan ayam dikawal penggerak industri dapat dipecahkan dengan persaingan ternakan ayam kampung.

Kebanyakan penternakan ayam kampung dilakukan secara kecil atau sederhana. Sehingga 2019, sejumlah 11.4 juta ayam kampung diternak berbanding ayam daging (179.9 juta). Perbezaan ini disebabkan tempoh matang ayam kampung selepas 60 hari setiap pusingan dengan berat 1.5 hingga 2 kilogram seekor, berbanding ayam daging mempunyai matang 38 hari dengan berat 1.8 kilogram.

Namun, prestasi ayam kampung boleh ditingkatkan dengan memberi makanan mengandungi protein dan tenaga tinggi dalam tempoh tumbesaran dengan nilai protein tidak kurang 20 peratus semasa permulaannya.

Bagi mengurangkan kebergantungan sumber makanan sepenuhnya kepada dedak, sumber alternatif boleh digunakan seperti penggunaan tanaman contohnya bayam brazil dan rumput napier tanpa bergantung sepenuhnya makanan tradisional seperti nasi serta hampas kelapa.

Permintaan tetap tinggi

Permintaan ayam kampung tetap tinggi dalam kalangan pengguna, walaupun harga runcit dilaporkan melebihi RM18 sekilogram. Namun, sekiranya pengeluaran ayam kampung dipertingkatkan dan dilaksanakan bersepadu, mudah pasti harga jualan dapat dikurangkan, terutama pengurusan bahan makanan dibeli secara pukal.

Kejayaan Institut Penyelidikan dan Kemajuan Pertanian Malaysia (MARDI) menghasilkan pembiakan anak ayam kampung asli melalui ayam jantan dan induk betina terpilih didapati lebih pejal berbanding ayam kampung kacuk atau ayam kampung biasa perlu diperluaskan.

Kadar tumbesarannya mencecah berat 1.5 kilogram dalam tempoh 12 minggu secara tidak langsung dapat menyumbang kepada pengeluaran bekalan ayam negara.

Bagi meningkatkan pengeluaran bekalan ayam kampung, penternak sama ada secara kecil mahupun sederhana perlu digabungkan di bawah satu entiti bagi memudahkan urusan pengoperasian, sekali gus dapat mengurangkan kos pengeluaran bahan makanan ayam susulan pembelian pukal.

Pembukaan ladang ternakan baharu perlu bagi menampung permintaan bekalan ayam dalam negara. Tambahan pula, ternakan ini mempunyai daya saing tinggi dengan kadar pulangan dalaman (IRR) sebanyak 87 peratus menjelaskan ternakan ini mempunyai potensi dibangunkan dalam skala besar.

Begitu juga penternakan itik telur perlu dikomersialkan lebih teratur dan sistematik untuk menampung keperluan telur di pasaran. Dengan pengeluaran telur itik dalam skala besar, pengguna mempunyai pilihan serta jaminan barangan keperluan ini.

Berdasarkan statistik Jabatan Perkhidmatan Veterinar pada 2019, sebanyak 2.1 juta itik penelur diternak di 204 ladang di seluruh negara dengan pengeluaran lebih 183.3 juta telur atau 11,434 tan setahun.

Harga runcit telur itik ketika ini mencecah 80 sen sebiji berbanding 43 sen sebiji telur ayam gred A menunjukkan perbezaan agak ketara. Namun, perancangan khusus perlu dilakukan bagi meningkatkan ternakan itik penelur bagi menstabilkan harga di pasaran, sekali gus mengurangkan kebergantungan kepada telur ayam.

Pengeluaran telur itik juga dipengaruhi corak pemakanan diberikan yang sekiranya itik penelur diberi makanan komersial, purata pengeluaran telur sehari sekitar 70 hingga 75 peratus berbanding makanan campuran dilakukan penternak purata pengeluaran telur dianggarkan sebanyak 60 hingga 65 peratus daripada jumlah itik telur.

Bagi memastikan kelangsungan pengeluaran telur itik dalam jangka panjang, kebersihan reban dan air minuman perlu dijaga rapi. Itik penelur tidak mudah dihinggapi penyakit dan lebih tahan daripada tekanan persekitaran jika dibandingkan dengan ayam.

Walaupun kos ternakan itik penelur dikatakan tinggi kerana tempoh tumbesaran panjang bagi tujuan pengeluaran telur, ia tidak boleh dijadikan alasan sekiranya pengeluaran telur itik dapat menampung permintaan telur dalam negara di samping telur ayam.

Jika dilihat telur ayam dan itik turut menyumbang 113.6 peratus kepada kadar sara diri (SSL) negara pada 2019 dengan penggunaan 21.3 kilogram per tahun. Peratusan ini menunjukkan telur itik turut menjadi penyumbang pencapaian SSL negara di bawah komoditi telur.

Walaupun industri ternakan ayam atau itik mempunyai tahap SSL tinggi, industri berkenaan perlu beralih ke arah sistem reban tertutup untuk meningkatkan kemampanan dan mencapai tahap produktiviti lebih tinggi.

Perlu pelaburan berterusan

Bagi memastikan kelangsungan pengeluaran telur itik, pelaburan berterusan harus dilakukan dengan pembabitan kerajaan, penternak dan penggerak industri. Ini penting bagi memastikan pengeluaran telur itik tidak terjejas di samping kos pengeluaran dapat diminimumkan.

Kawalan kos bahan mentah dan kos lain di sepanjang rantaian pengeluaran telur itik perlu diperkukuhkan bagi mengelak ketirisan.

Dalam hal ini, institusi pengajian tinggi (IPT) mempunyai kepakaran agromakanan perlu dilibatkan supaya pengetahuan dan teknologi dapat dipindahkan kepada komuniti.

Antara program boleh dimanfaatkan, Program Community Resilience Experiential Learning (CARE) di bawah Kerangka Experiential Learning And Competency Based Education Landscape (EXCEL) Kementerian Pengajian Tinggi (KPT).

Melaluinya, pelajar akan memperoleh pengalaman pembelajaran mendalam menerusi hubungan rapat dengan komuniti memfokuskan keperluan masyarakat dan mewujudkan perubahan sosial positif.

Melalui pemantauan dan pembabitan berterusan, proses pemindahan pengetahuan dan teknologi dapat dilakukan, sekali gus menyumbang kepada pengeluaran makanan negara.

Malah, sesetengah komuniti mempunyai tanah terbiar dapat dioptimumkan melalui kerjasama ini. Hubungan dua hala ini bukan sahaja dapat membentuk kebolehpasaran pelajar berdaya saing, berkemahiran dan mampu mencipta pekerjaan, bahkan meningkatkan hasil pendapatan rakyat.